

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

5 — Calea Rahovei — 5

Lângă Palatul Justiției

S U M A R

Din noua lege a închirierilor de d-l Nic. M. Pirvulescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. II: Nicolî G. Frango și G. Paxino condamnați pentru tănuire de furt cu o adnotație de d-l I. Tanoviceanu.

Judecătoria Ocol. Hirșova-Constanța: Toma Ion cu Dobre Popa (polița de plată la prezentare) cu o adnotație de d-l C. N. Toneanu.

Din noua lege a închirierilor

Contra ordonanțelor de executare, date conform articolului 2 din Legea asupra drepturilor proprietarilor rezultind din contractele de închiriere și de arendare, se poate face sau nu contestațiune de către cei de al treilea, mai 'nainte ca aceste ordonanțe să fi fost puse în executare? Cu alte cuvinte, o terță persoană are dreptul de a porni o contestațiune contra unei ordonanțe de acestea fără să aștepte executarea ei?

Iată o chestiune, pe care legea sus anumită pare a nu o fi avut în vedere la confecționarea ei, deși zisa chestiune este de o importanță capitală. Și în adevăr, ia să ne inchipuim că un oarecare X proprietar al unui imobil, cari prin diferite împrejurări nu-i mai aparține, investește contractul autentic ce avusese odinioară cu un chiriaș al său, care și astăzi se găsește în imobil, cu formula executorie și pe baza lui obține o ordonanță de executare. Intr-o asemenea împrejurare terță persoană—actualul proprietar al imobilului—cum și locatarul lui, vor putea să ceară pe cale de contestațiune anularea ordonanței obținută pe baza unui contract autentic, de către un pretins proprietar al imobilului, mai 'nainte ca această ordonanță să fi fost executată?

Părerea mea este pentru afirmativă și iată de ce. Articolul 11 din menționata lege a închirierilor, vorbind de executarea ordonanțelor date în baza articolului 2, spune că ea nu va putea fi

suspendată nici prin apel, nici prin contestare făcută, fie de locatari, fie de o terță persoană de cit dacă se depune chiria sau arenda contestată etc.; iar articolul 19, că locatarul și ori-ce persoană care s'ar găsi păgubită prin o *executare cerută*, sau expulsare nefondată etc., dacă nu a usat de calea apelului său de a *contestațiunii* este în drept de a reclama pe calea principală despăgubirile ce 'i se cuvin

Cu alte vorbe eă, terță persoană care mă simt lesată în dreptul meu prin o ordonanță de executare dată conform articolului 2 din legea închirierilor, am de ales celea contestărei la executare și aceia a unei acțiuni principale, pentru daunele ce mi s'ar cauza prin executarea ordonanței.

Așa fiind mă întreb: care să fie înțelesul unei atări dispozițiuni? Să fi vo'it legiuitorul a permite contestația numai după ce ordonanța de executare s'a pus în lucrare, sau el a înțeles să permită o asemenea cale și în cazul cînd ordonanța nu s'a executat.

Din cuprinsul articolului citat mai sus pare a reieși că intențiunea legiuitorului a fost să permită calea contestațiunii, cit privește ordonanțele sus amintite, în amindouă casurile. În adevăr, pe de o parte el ne vorbește de *executarea ordonanței*, iar pe de alta de *executarea cerută*. Cu alte vorbe fie că executarea s'a cerut, adică posesorul contractului autentic a făcut *cererea de executare* prevăzută de articolul 1 din lege, fie că *ordonanța de executare* s'a pus în lucrare, terță persoană ca și locatarul poate să se opună la această cerere fie pe cale de contestare, fie pe cale principală. Și lucrul este natural. Dacă am admite că legiuitorul a înțeles să permită contestația numai atunci cînd ordonanța de executare s'ar fi pus în lucrare, ar însemna să decidem că terță persoană lesată în dreptul ei printr-o asemenea ordonanță, să aștepte punerea ei în executare pentru a putea la rîndu-i să introducă contestarea sa. De sigur însă că nimănui nu 'i-a trecut prin minte un asemenea

lucru. Contestația aceasta pe care terța persoană, o poate face la ordonanța de executare obținută are mai mult caracterul unei cereri de intervențiune, pe care el o face la cererea de executare făcută pe baza unui contract autentic, intervenție pe care el nu o putea face alt-fel, părțile necitindu-se la darea ordonanței de executare. Cu alte vorbe, *contestațiunea la ordonanța de executare* nu este o contestație, propriu zis, la executarea ordonanței, ci o contestațiune la darea ordonanței, la obținerea ei, sau mai bine o intervențiune boțezată cu numele acesta de contestare.

Pe cind în cele-alte cazuri, adică atunci cind contractul de inchiriere nu este autentic, sau nu există de loc, la cererea ce se face în judecată, terța persoană are posibilitatea de a putea interveni, spre a-și putea apăra dreptul său, în cazul de care ne ocupăm el nu are această posibilitate, părțile necitindu-se așa în cit nu-î rămîne deschisă de cit calea contestațiunii, adică a unui soi de intervențiune postumă.

În resumat deci, sunt de părere că terța persoană, poate să atace cu o contestațiune, o ordonanță de executare dată pe baza articolului 2 din legea inchirierilor, fără să fie absolut necesar ca această ordonanță să se fi pus în executare.

Nic. M. Pârvulescu

Magistrat

Ploestî, 30 Maiu 1904.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 13 Aprilie 1904

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Nicoli G. Frango și Gheorghe Paxino, condamnați pentru tăinuire

Infracțiuni la legea penală.—Delicte.—Delicte instantanee.—Delicte continue sau succese. — Elemente. — Diferința dintre ele.—Importanța acestei divisiuni din punctul de vedere al pedepsei. — Norma după care trebuie să se conducă judecătorul în distingerea acestor două feluri de delict. — (Art. 40 Cod penal).

Furt.—Elementul esențial al acestui delict. — Delict instantaneu.—Cazul cind furtul este un delict continuu.

Tăinuire. — Elementul esențial al acestui delict. — Delict instantaneu.—Cazul cind tăinuirea este un delict continuu. — (Art. 40 Cod penal).

1. Unele din infracțiunile la legea penală se termină îndată ce se comit, și se numesc delict instantanee, pe cind altele, după ce s'au săvîrșit, se prelungesc în timp într-o stare identică, și sunt denumite delict continue sau succese. Această divisiune este importantă din punctul de vedere al pedepsei, întru cit pentru delictul continuu, ce constituie un delict unic, agentul se condamnă la o singură pedeapsă, agravată une ori de judecător, după gradul de perversitate al autorului, iar alte ori de însuși legiuitorul, pe cind în delictul instantaneu se pronunță atîtea pedepse cîte delict s'au comis de infractor, dar pentru ușurarea căruia legiuitorul, împins de un sentiment de umanitate, a prescrip normele prevăzute de art. 40 din Codul penal.

Așa dar judecătorul, în fie care speță, are a vedea

dacă delictul ce este chemat a pedepsi este instantaneu sau continuu, și norma după care trebuie să se conducă spre a le deosebi se află în chiar definițiunea dată de legiuitor fie căruia delict.

2. Furtul este un delict instantaneu, căci din definițiunea delictului de furt rezultă că ceea ce constituie acest delict nu este deținerea ilegală a lucrului furat, — care poate dura un timp mai mult sau mai puțin lung, — ci luarea pe sub ascuns a lucrului mișcător al altuia cu cuget de a și-l însuși pe nedrept, pentru că, prin această sustracțiune, infractorul atinge scopul urmărit însușirea lucrului.

De aceeași natură este și delictul de tăinuire, fiindcă tot în definițiunea dată și acestei infracțiuni se vede că legiuitorul nu socotește ca tăinuire posesiunea injustă a lucrului provenit din furt, ci faptul ascunderii lucrului cu bună știință că provine dintr'un delict.

De la această regulă se exceptează cazul cind infractorul concepe ideea de a fura o cantitate determinată de obiecte ce, — din cauza circumstanțelor de fapt, — este pus în imposibilitate de a o sustrage de o dată; la un astfel de fapt, deși nu există o continuitate materială, de oare-ce sustracțiunile parțiale și izolate sunt tot atîtea delict distincte, însă, din existența unității în concepțiune, se deduce unitatea în acțiune, și, deci, fiind o unitate morală, aceste diferite infracțiuni constituie un delict unic, delict continuu.

Aciași decisiune se poate da și pentru delictul de tăinuire căci, dacă fie care ascundere a cîte unu sau mai multe lucruri de furat, cind tăinuitorul cunoaște proveniența lor delictuoasă, alcătuiește tot atîtea infracțiuni instantanee, definitiv consumate în minutul cind tăinuitorul acceptă acel sau acele lucruri, însă aceasta nu exclude puțința de a se transforma aceste delict instantanee într'un delict continuu cind ar exista o înțelegere prealabilă între autorul furtului și între tăinuitor ca acesta să ascundă o cantitate determinată de obiecte pe cari, din cauza unei imposibilități de fapt, cel-l-alt i le va aduce nu de o dată, dar în diferite rînduri și în cantități mai mult sau mai puțin importante. În astfel de caz, pe baza unității morale la conceperea delictului, tăinuitorul va trebui să fie pedepsit pentru un delict unic, însă continuu, și deci prin agravarea art. 40 din Codul penal.

Decisiunea 420/904.—Respins recursul făcut de Nicoli G. Frango și Gheorghe Paxino contra decisiunii Curții de apel din Galați, s. I, cu No. 817/903.

Curtea,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier D. Cuculi;

Pe d-l avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l procuror St. Stătescu, în conclusiuni;

Deliberînd,

Asupra motivului de casare:

«Greșită aplicație și violarea art. 40 din Cod pen. Autorul principal al delictului, servitorul cu simbrie al cafegiului Gherasim Gutova, condamnatul Atanasiu, fură aproape zilnic din banii stăpînului său în decursul a cîteva luni. Produsul furturilor ce săvîrșea l dedea treptat în diferite dați nouă recurențelor ca să-l preschimbăm din argint în monedă de hirtie, în schimbul căruia serviciu nu trata cu cognac oferit gratuit din prăvălia stăpînului său. Aceasta este pira adusă pentru care a fost condamnat agentul principal, iar noi ca tăinuitori cu agravarea penalității prin aplicarea art. 40 din Cod pen. ca pentru cumuli de delict.

«Suntem în tot dreptul a crede că onor Curte de apel face o nedreaptă și ilegală agravare de penalitate, cind vede că aceste

reiterate acte de tănuire, atâtea delict separate și distincte, adică un cumul real de delict. Este o adevărată confuziune ce se face, luându-se un cumul moral de delict drept un cumul real.

«O pluralitate de acte de și separate dar continue și succesive și când sunt între ele colegat prin aceeași unitate de concepțiune, rezoluțiune și scop și raportându-se la același fapt. Nu se poate considera ca constituind mai multe delict, în cît cu drept cuvînt doctrina și jurisprudența au stabilit, că toate asemenea fapte reiterate nu formează de cît un unic și același delict».

Considerînd că unele din infracțiunile la legea penală se termină îndată ce se comit, iar altele, după ce s'au săvîrsit, se prelungesc în timp într-o stare identică; Că cele d'întîi se numesc delict instantanee, pe cînd celelalte sunt designate sub numele de continue sau succesive; că această diviziune, între altele, este importantă și din punctul de vedere al pedepsei, întru cît, pentru delictul continuu, ce constituie un delict unic, agentul va fi condamnat la o singură pedeapsă, agravată uneori de judecător, după gradul de perversitate al autorului, iar alte ori de însuși legiuitorul. — pe cînd în delictul instantanee, se pronunță atîtea pedepse cîte delict s'au comis de infractor, dar pentru ușurarea căruia, legiuitorul, împins de un sentiment de umanitate, a prescris norme prevăzute de art. 40 C. p.;

Că așa dar judecătorul, în fie-care speță, are a vedea dacă delictul ce este chemat a reprimă e instantaneu sau continuu; Că este adevărat că, în unele împrejurări, la facerea acestei distincțiuni, se pot ivi dificultăți, dar norma după care trebuie să se deosebască de judecător aceste delict se află în chiar definițiunea dată de legiuitor fie căruia delict;

Considerînd că, din definițiunea delictului de furt, rezultă că cea ce constituie acest delict nu este deținerea ilegală a lucrului furat, care poate dura un timp mai mult sau mai puțin lung, ci luarea pe sub acșuns a lucrului mișcător al altuia cu cuget de a și-l însuși pe nedrept, pentru că, prin această sustracțiune, infractorul atinge scopul urmărit: însușirea lucrului; Că dar furtul este un delict instantaneu;

Considerînd că de aceiași natură e și delictul de tănuire fiind că, tot din definițiunea dată și acestei infracțiuni se vede că legiuitorul nu socotește ca tănuire posesiunea injustă a lucrului provenit din furt, ci fapta ascunderii lucrului cu bună știință că provine dintr'un delict;

Considerînd că, de la această regulă, se exceptă cazul cînd infractorul concepe ideea de a fura o cantitate determinată de obiecte ca, din cauza circumstanțelor de fapt, este pus în imposibilitate de a o sustrage de odată; Că, la un ast-fel de fapt, desi nu există o continuitate materială, de oare-ce sustracțiunile parțiale și izolate sunt tot atîtea delict distincte, însă, din existența unității în concepțiune se deduce unitatea în acțiune; Că, deci, fiind o unitate morală conchidem că diferitele infracțiuni constituiesc un delict unic, delict continuu;

Considerînd că aceeași deciziune se poate da și pentru delictul de tănuire, căci dacă fie-care ascundere a cîte unu sau mai multe lucruri de furat, cînd tănuitorul cunoaste proveniența lor delictosă, alcătuește tot atîtea infracțiuni instantanee, definitiv consumate în minutul cînd tănuitorul acceptă acel sau acele lucruri; însă aceasta nu exclude puțința de a se transforma aceste delict instantanee într'un delict continuu cînd ar exista o înțelegere prealabilă între autorul furtului și între tănuitor, ca acesta să ascundă o cantitate determinată de obiecte, pe cari, din cauza unei imposibilități de fapt, cel-lalt i le va aduce nu de o dată, dar în diferite rînduri și în cantități mai mult sau mai puțin importante; Că în ast-fel de caz, pe baza unității morale la conceperea delictului, tănuitorul va trebui să fie pedepsit pentru un delict unic, însă continue, și deci fără agravarea art. 40 C. p.;

Considerînd că, în speță luînd faptele așa cum se stabilesc de instanța de fond, nu se vede constatarea

că a existat o prealabilă rezoluțiune la comiterea delictului de tănuire, în sens ca recurenței.—Nicoli Frango și George Paxino, să ascundă o anumită sumă de bani pe care Atanasiu, autorul principal, avea intențiune a o fura, dar pe care, din împrejurări, n'o putea lua de odată, ci intențiunea tănuitorilor a fost să ascundă diferitele sume de bani ce Atanasiu va fura, cînd va putea și cît va putea;

Că aceste fapte de tănuire, comise în sus enunțatele condițiuni, alcătuesc delictul de tănuire repetat, iar nu continuu;

Că, deci, Curtea de apel, aplicînd și art. 40 C. p. pentru cumpănirea pedepsei, departe de a fi violat vre un text de lege, a făcut o bună aplicare a principiilor de drept și a sus citatului articol;

Că, ast-fel fiind, motivul de casare este nefondat și cată a se respinge;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Adnotație. — Teoria infracțiunilor continue e una din cele mai confuze și mai dificile din știința penală. Carrara califică această teorie de foarte subtilă *la teorica sottilissima della continuazione* (1), iar Nypels crede că ea este eronată, sau cel puțin că ar trebui să fie examinată *ab ovo* sub punctul de vedere al științei moderne (2).

Obscuritatea poate că provine din natura acestei materii, însă poate proveni și din faptul că ea a fost puțin studiată. Vechii criminaliști n'au studiat-o aproape de loc și astăzi chiar ea este contestată de jurisconsulții germani. Ortolan în Franța și Carrara în Italia, au aruncat oare-care lumină asupra teoriei infracțiunilor continue, fără însă să reușească să împrăstie tot întunericul, și să pună capăt tuturilor controverselor. Orî-ce ar zice Haus, și după dînsul d-nii Garraud și Garçon, cred că Nypels avea dreptate cînd susținea că această teorie nu e deplin lămurită și că trebuie studiată din nou.

Vechii criminaliști nu tratează materia infracțiunilor continue ex professo. Jousse, care în marea sa operă asupra legislațiunei penale citează o mulțime de divisiuni (opt), nu vorbește nicăeri de divisiunea infracțiunilor în instantanate și continue (3). Tot ast-fel și cei-lalți penaliști vechi ca P. Farinaceus, Jul Clarus, Muyart de Vouglans și alții. Acești autori vorbesc de infracțiunile continue în mod incidental, cu ocaziunea prescripțiunii unor infracțiuni, și se mărginesc să ne spună că atunci cînd e vorba de infracțiunile continue, prescripțiunea nu începe din primul moment al comiterii infracțiunii, ci de la ultimul moment pînă la care s'a continuat infracțiunea.

Vorbind despre adulter, care se prescrie prin 5 ani, Prosper Farinaceus ne spune că acesta nu se aplică «quando delictum tale fuit iteratum et continuatum, puta quando quis per plures annos

(1) Fr. Carrara, Programma del Corso di diritto criminale, 8-a, ed. Firenze 1897, I, § 514 (p. 449).

(2) I. S. G. Nypels. Le code pénal belge interprété; Bruxelles 1878, T. II, art. 371, No. 4, p. 147 și urm.

(3) Jousse, Traité de la justice criminelle de France. Paris 1771, T. I, part. I, p. 2—9.

stetit in eodem adulterio, cum eadem persona; tunc istud quinquennium incipet currere non a prima vice commissi adulterii, sed ab ultima, secundum veriore et magis communem opinionem» (4).

De asemenea Jousse scrie:

«Infracțiunile continue (les crimes successifs) nu se prescriu prin 20 de ani, pentru că în acest gen de infracțiuni se poate zice că se comit câte una nouă în fie care moment, și prin urmare, prescripțiunea nu poate fi opusă contra acestui gen de infracțiune, de cit din ziua când ea a încetat. Ast-fel e infracțiunea de rapt, care nu consistă numai în răpire, ci și în detențiunea persoanei răpite» (5).

Prin urmare vechii penaliști vorbeau despre infracțiunile continue cu ocaziunea prescripțiunii oare-cărora infracțiuni care prezintă caracterul durabilității, cum este de exemplu adulterul or raptul, și ei ne spun că în asemenea caz prescripțiunea nu curge de la începutul infracțiunii, ci de la sfârșitul ei.

Cum s'a născut însă această concepțiune a infracțiunilor continue, care nu se găsește în dreptul roman?

Francesco Carrara, care dupe mine, este jurisconsultul care a studiat mai bine teoria infracțiunilor continue, ne spune că această teorie 'și datorește origina benignității practicianilor, care se încercau prin aceasta să evite pedeapsa de moarte pentru al 3-lea furt.

El arată că logic vorbind mai multe acțiuni, reprezentând fie-care o ofensă a legii penale, dau naștere la mai multe infracțiuni și pedepse, dar practicianii au introdus teoria continuității, așa ca mai multe infracțiuni să fie considerate ca o singură infracțiune continuă, și să atragă deci o singură pedeapsă (6).

Origina teoriei continuității infracțiunilor, ar fi dar, după Carrara, o fraudare a dispozițiilor legii, pînă la oare-care punct scusabilă, dacă ținem seamă de dispozițiunea absurdă prin severitate a vechilor legislațiuni penale.

Dacă teoria continuității erea creată de practiciani cum 'i numește Carrara, de avocați, cum 'i numim noi, în interesul infractorilor, spre a-i scăpa de rigorile legii care pedepsea cu moartea a treia infracțiune, magistrații au întors această teorie în contra lor, întinzind durata prescripțiunii și făcînd ca ea să înceapă de la ultimul

moment, iar nu de la primul moment al infracțiunilor cu durata lungă (mai sus: Farinaceus și Jousse).

Făcînd analiza unor infracțiuni și admițînd teoria infracțiunilor continue, vechea jurisprudență erea dar foarte rațională; pe de o parte ea evita un exces de pedeapsă, iar pe de altă parte prelungea foarte înțelepțește durata prescripțiunii unor certe infracțiuni.

Astăzi sub primul punct de vedere teoria continuității nu mai este necesară, de oare-ce nu numai că a treia recidivă nu se pedepsește cu moartea, dar mai ales a treia infracțiune, (dacă primele două nu au fost judecate și pedepsite), grație art. 40 Cod penal, sau nu este pedepsită sau e pedepsită foarte ușor. Cînd un legiutor a admis, ca al nostru, sistemul absorbțiunii în caz de cumul de infracțiuni, cred că el a făcut destul pentru infractori, și nu trebuie să mai desmormînteze o teorie născută în alte timpuri și în niște împrejurări care de mult au încetat.

În cit despre prelungirea duratei prescripțiunii în caz de infracțiuni care durează mai mult timp (continue) nu avem necesitate de o teorie juridică obscură și plină de controverse, pentru ca să admitem că prescripțiunea curge, la infracțiunile cu durată, de la ultimul moment al execuțiunii lor iar nu de la primul. Prescripțiunea penală nu trebuie să uităm că e o favoare, și favorile nu trebuiesc întinse, ci restrînse, mai ales cînd e vorba de infractori. Legiutorul ar putea de altmîntrelea foarte ușor să determine care este momentul cînd începe prescripțiunea acțiunii în caz de bigamie, rapt, adulter etc., și să facă ast-fel cu totul inutilă divisiunea infracțiunilor în instantanee și continue.

În realitate însă astăzi doctrina și jurisprudența atît în Franța cit și în Belgia, admite distincțiunea între infracțiunile instantanee și cele continue. Ele sunt de acord asupra definițiunii că infracțiunile instantanate sunt sfîrșite îndată ce sunt săvîrșite (terminées aussitôt que finies) fără să se prelungească, pe cînd cele continue se continuă identice cu ele însăși» (7).

Autoriî mai sunt încă de acord, și jurisprudența 'i urmează și asupra acestui punct, că spre a cunoaște dacă e vorba de o infracțiune instantanee sau continuă, trebuie să consultăm definițiunea legii; dacă faptul e de o certă durată infracțiunea e continuă, dacă încetează îndată ce s'a comis e instantanat. Acest criteriū dat de Ortolan (8) este admis de toți autoriî: Haus (9),

(4) Pr. Farinaceus, Praxis et theoricæ criminalis Libri duo Francof., 1597 in fol., Libr. I, Titl. I, Quest. X, No. 16 (p. 120, col. 2-a). «Cînd infracțiunea a fost iterată și continuată, de exemplu cînd cineva în timp de mai mulți ani a stat în același adulter cu aceiași persoană, atunci acești 5 ani încep să curgă nu de la prima comitere a adulterului ci de la cea din urmă, după părerea cea mai întemeiată și cea mai răspîdită».

(5) Jousse: op. cit.: Part. III, Libr. I, Titl. I, No. 56.

(6) Fr. Carrara, Programma, I, §§ 514 și 519.

(7) Ortolan, Eléments de droit pénal, Paris 1886, I, No. 740; și după el aproape textual Garraud, Traité de dr. pén. français, Paris, 1888, I, No. 89; Normand, Traité élémentaire du droit criminel, Paris, 1896, No. 156; Haus, Principes génér. du droit pénal, Paris, 1889, 3-eme éd., I, No. 365; Garçon, Code pénal annoté, Paris, 1901. Art. 1, No. 53, și decis. citate de ei.

(8) Ortolan, op. cit., I, No. 752.

(9) Haus, op. cit., I, No. 366.

Garraud ⁽¹⁰⁾, Garçon ⁽¹¹⁾, Normand ⁽¹²⁾, Laborde ⁽¹³⁾, Thiry ⁽¹⁴⁾, Villey ⁽¹⁵⁾, etc.

Se pare că totul este clar și că toată lumea este de acord, atît doctrina, cît și jurisprudența.

Așa este în teoria abstractă și Curtea noastră de casațiune prin decisiunea sa (din 13 Aprilie 1904 ce adnotăm) admite prin considerentele sale: 1) Clasificațiunea infracțiunilor în instantanate și continue; 2) Definițiunea dată de doctrină; și 3) Criteriul distincțiunii între infracțiunile instantanate și continue. Cu alte cuvinte admite toată teoria continuității infracțiunilor, împreună cu doctrina franco-belgiană.

Dar, este un dar, dacă doctrina și jurisprudența franco-belgiană sunt de acord asupra acestor trei puncte teoretice, cînd este vorba de practică acordul încetează, și cea mai mare confușiune domnește atît în doctrină cît și în jurisprudență. Arborele se judecă după fructe, iar o teorie după rezultatele pe care le dă în practică, ast-fel fiind o teorie care dă naștere la numeroase controverse, în o materie în care e trebuință ca totul să fie clar și nesupus arbitrarului, nu poate să fie bună și acceptabilă orî-cît de favorabile 'i-ar fi aparențele, și orî-cît de ilustre ar fi autoritățile care o susțin.

E inutil să intru în discuțiunea tuturilor controverselor care se nasc asupra faptului dacă cutare infracțiune este instantanată sau continuă. Bigamia, răpirea de minori, tăinuirea, complotul și altele sunt după unii autori, infracțiuni, continue, după alții infracțiuni instantanate, de și, lucru curios, cu toții sunt de acord asupra definițiunilor precum și asupra caracterului distinctiv între infracțiunile instantanate și continue.

Nu e oare foarte ciudat acest acord în teorie și desacord în practică?

Cum să credem că există o adevărată clasificățiune, și să luăm de serioase definițiunile și criteriul distinctiv al speciilor, cînd, vedem că acei care le fac, nu pot să se servească de dinsele în aplicațiunea practică spre a ne spune care infracțiuni intră într'o clasă, și care intră în cea-l'altă? Și ce folos poate prezenta o clasificățiune care nu se poate face de cît în teorie, iar cînd se coboară pe terenul practicei dă greș la fie-care pas?

Folos nu poate exista, pagubă însă poate, de exemplu în cazul rezolvat de Curtea de casațiune, în care un practician, de cei de care vorbea Carrara, încerca, grație teoriei confuze a infracțiunilor continue, să scape pe un infractor de aplicațiunea art. 40 Cod. pen. Foarte înțelepțește Curtea de apel

și Curtea de casațiune a înlăturat sofistica argumentare a apărătorilor infractorului și a admis pluralitatea de infracțiuni relativ la delictul de tăinuire.

Ca rezultat practic suntem mulțumiți, însă ca teorie am fi dorit ca Inalta Curte de casațiune să fie mai radicală înlăturînd teoria infracțiunilor continue.

Căci dacă admite această teorie soluțiunea Curții de casațiune devine foarte contestabilă. Le Sellyer ⁽¹⁶⁾ Thiry ⁽¹⁷⁾, și Haus ⁽¹⁸⁾, susțin că tăinuirea e o infracțiune continuă, însă Villey ⁽¹⁹⁾, și jurisprudența belgiană ⁽²⁰⁾, cred din contra că e o infracțiune instantanată, iar Ortolan distinge și susține că une ori e continuă iar alte ori instantanată ⁽²¹⁾, cum face și Curtea noastră de casațiune. Însă în cazul care s'a rezolvat de instanța supremă, această discuțiune asupra naturei delictului de tăinuire e indiferentă, căci nu se discuta dacă o singură tăinuire e o infracțiune instantanată or continuă, ci dacă mai multe tăinuiri pot constitui în certe circumstanțe o singură infracțiune continuă, problemă cu totul diferită de cea-l'altă.

Curtea de casațiune admite în principiu afirmativa în cazul «cînd ar exista o înțelegere prealabilă între autorul furtului și între tăinuitor ca acesta să ascundă o cantitate determinată de obiecte pe care, din cauza unei imposibilități de fapt, cel-alt 'i le va aduce nu de-o-dată, dar în diferite rînduri și în cantități mai mult sau mai puțin importante». În asemenea cas Curtea de casațiune spune că e o unitate morală în conceperea infracțiunii, și prin urmare va fi o singură pedeapsă, deci art. 40 Cod penal nu va fi aplicabil. Însă Curtea adaogă că *în fapt*, după cum se constată din decisiunea Curții de apel, nu există această unitate, și prin urmare fiind pluralitate de delict art. 40 e bine aplicat și recursul trebuie respins.

Cu alte cuvinte, ca teorie Curtea admite toată argumentațiunea inculpatului, dar în practică și ca conclusiune 'i respinge recursul prevalîndu-se de cestiunile de fapt.

De aceia și eu ca simplu cetățean sunt foarte mulțumit de decisiunea Curții de casațiune, căci cu ea pot dormi liniștit, însă ca jurist nu pot împărtăși argumentarea Supremei Instanțe, or cit de conformă ar fi ea doctrinei curente.

Observ mai întîi că dacă cestiunea contra căreia se făcuse recurs erea o cestiune de fapt, toate considerentele teoretice ale decisiunii Curții sunt inutile.

Curtea putea să se mărginească să zică în 13 Aprilie 1904, ceia ce a zis și în 21 Noembrie

⁽¹⁰⁾ Garraud, op. cit., I, No. 89.

⁽¹¹⁾ Garçon, op. cit., art. 1, No. 54.

⁽¹²⁾ Normand, op. cit., No. 157.

⁽¹³⁾ Laborde, Cours élémentaire de droit criminel, Paris, 1891, No. 233.

⁽¹⁴⁾ Thiry, Cours de droit criminel, Paris-Liège, 1892, No. 187.

⁽¹⁵⁾ Villey, Précis de droit criminel, Paris, 5-ème éd., 1891, p. 124.

⁽¹⁶⁾ Le Sellyer, Action publique et privée, Paris, II, No. 426.

⁽¹⁷⁾ Thiry, op. cit., No. 189.

⁽¹⁸⁾ Haus, I, No. 272.

⁽¹⁹⁾ Villey, op. cit., p. 124.

⁽²⁰⁾ Liège, 31 Jul. 1878, p. 29, May 1880, C. Gas. Belg. 2 Aug. 1880.

⁽²¹⁾ Ortolan, op. cit., I, No. 754.

1896 că «Cestiunea dacă mai multe fapte delictuase imputate unui acusat constituiesc mai multe crime sau delict distincte unul de altul, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anumit scop determinat, constituiesc una și aceeași crimă sau delict, e o *cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond*».

Ast-fel făcînd, Instanța noastră supremă ar fi făcut o bună aplicațiune a principiilor de organizațiune judiciară, și în același timp ar fi evitat să dea consacrațiunea sa oficială unei teorii foarte obscure și periculoase. Ar mai fi evitat iarăși considerentul final care nu e potrivit pentru o Curte de casațiune. «*Intențiunea tănuitorilor a fost să ascundă diferitele sume de bani ce Atanasiu fura*», căci Curtea de casațiune are o misiune cu mult mai înaltă de cît să se ocupe cu cercetarea faptului care a fost intențiunea lui Frango sau Paxino.

Să examinăm însă teoria unității morale în conceperea infracțiunii admise de Curte.

În resumat, după această teorie, continuitatea este de două feluri: 1) Continuitatea fizică; ea are loc cînd faptul e unic dar se prelungește mai mult timp, cum ar fi de exemplu arestarea ilegală, port ilicit de decorațiune, etc.; 2) Continuitatea morală, cînd faptele fizice sunt multiple, însă scopul e unic de ex. furarea în timp de mai multe zile sau în mai multe rînduri a unui butoi de vin, care nu se poate fura de o dată.

Prin considerentele sale Curtea face următoarea distincțiune. Dacă din cauza imposibilității de a executa o singură dată infracțiunea plănuită, ea se execută în mai multe rînduri, infracțiunea e unică fiind-că există unitate morală de concepțiune, de și nu există unitate fizică de execuțiune, dar dacă treptat și în diferite rînduri se ia soluțiunea delictuoasă și se execută, atunci există pluralitate de infracțiuni, și art. 40 Cod penal este aplicabil.

Știu că această distincțiune e admisă de Ortolan⁽²²⁾, și după dînsul de Normand⁽²³⁾, de Thiry⁽²⁴⁾ și de alții, dar aceasta nu e destul; ar trebui ca distincțiunea să fie făcută și de legiuitor, și Curtea de casațiune nu citează nici-un text pe care ea s'ar întemeia.

În lipsă de text, este cel puțin această teorie admisibilă în pură rațiune?

Să luăm un exemplu:

Un stăpîn are doi servitori pe Primus și pe Secundus și fie-care din ei a furat cîte 3 sticle de vin din pivnița stăpînului.

Însă Primus de la început și-a pus în gînd să fure cele 3 sticle de vin, atît cît credea el că nu se va cunoaște; neputînd însă să le fure de o dată,

le a furat în trei rînduri. Secundus însă mai puțin lacom, or mai fricos că se va cunoaște, n'a furat de la început de cît o singură sticlă; mai tirziu văzînd că lucrul nu s'a băgat de seamă, îndrăznește să fure și pe a doua, și în fine altă dată fură și pe a treia.

Conform teoriei lui Ortolan, admisă de Curtea noastră de casațiune, Primus va fi socotit că a comis o singură infracțiune continuă, fiind-că există «continuitate de concepțiune și de soluțiune criminală», pe cînd Secundus va fi socotit că a comis mai multe infracțiuni și i se va aplica dar art. 40 pentru cumul de infracțiuni!

Absurdul deja începe a se zări; însă el devine evident în ipoteza următoare:

Să presupunem că un proprietar are o mică pădure într'un munte depărtat, pe care nu o vizitează cu anii. Profitînd de această circumstanță un vecin și propune să taie pădurea și să vîndă lemnele, ceea ce și face în interval de 2 sau 3 ani, prefăcîndu-se că lucrează ca însărcinat al proprietarului pădurei.

După teoria unității morale de concepțiune, și soluțiune, avem aici un delict unic dar continuu. prin urmare se va da o singură pedeapsă.

În intervalul însă pe cînd individul nostru fura în mare, un țaran din vecinătate a furat și el de 3 ori cîte un car de lemne în fie-care iarnă din aceeași pădure. Evident că în acest caz nefiind unitate morală de concepțiune și de soluțiune, avem pluralitate de delict și prin urmare art. 40 fiind aplicabil, el va fi mai greu pedepsit de cît hoțul cel mare.

Apoi nu e aceasta culmea absurdității?

Las la o parte greutatea de a se ști dacă atunci cînd infracțiunea s'a executat în mai multe rînduri, ea de la început a fost concepută în întregime, or treptat, pofta de mîncare a venit mîncînd, și prin urmare soluțiunile au venit treptat din cauză că ocaziuni noi s'au prezentat.

Dar afară de aceasta mă întreb: e oare rațional ca în aceste ipoteze secundul să fie socotit mai culpabil de cît cîla dintîi?

Și pentru ce? Care e diferența între cei doi infractori?

Pur și simplu că primul e mai îndrăgneaș, că are de la început concepția integrală a unei infracțiuni mari, pe care ar executa-o de o dată dacă circumstanțele nu i-ar fi protivnice, iar la nevoie o execută cînd poate. Acest individ nu e întru nimic mai puțin periculos, or mai cinstit de cît acela care nu concepe de cît atît cît poate executa.

Prin urmare distincțiunea nu e admisibilă nici în pură teorie.

Dacă ar fi o distincțiune de făcut, ar fi poate cea următoare, pe care o propune ilustrul Fr. Carrara: dacă actele s'au discontinuat material-

(22) Op. și loco cit.

(23) Idem.

(24) Idem.

mente, așa că este un interval care reprezintă o întrerupere a acțiunii criminale, se va admite că sunt mai multe acțiuni distincte, și prin urmare se va exclude ideea infracțiunii unice. Dacă din contra actele se execută fără întrerupere adică dacă există unitate de timp și de loc, se va considera faptul că o infracțiune unică și continuă⁽²⁵⁾.

Acest temperament se poate admite, căci ar fi absurd ca acela care fură un sac de grâu de o dată să fie mai ușor pedepsit de cit acela care neavînd forța fizică să poarte în spinare un sac, duce mai întâi o jumătate de sac și apoi se întoarce îndată să fure și cea-laltă jumătate.

Dar pentru un lucru atît de simplu nu e necesitate de o întreagă teorie, coprinzînd o clasificare a infracțiunilor, două definițiuni, un criteriu distinctiv și peste o duzină de controverse!

În cit despre ipotesa rezolvată de Curtea de apel și de Curtea de casațiune în mod foarte rațional de altmîntrelea, ea e prevăzută aproape textual de Francesco Carrara, ca exemplu practic, și el ajunge la aceiași soluțiune ca și instanțele noastre judiciare.

El presupune că un servitor și-a procurat o chee falsă și ia banii din sicriul stăpînului de mai multe ori. Practicianii—ne spune Carrara—pretind că aci e un furt continuu, dar, adăogă ilustrul penalist italian rezoluțiunile sunt multiple și atitea, de cite ori s'a derminat să ia bani. După prima și a doua oară putea să înceteze, a trebuit dar o nouă voință⁽²⁶⁾.

Ne resumăm.

În cazul rezolvat de Înalta Curte de casațiune soluțiunea dată e foarte rațională însă teoria pe care o consacră cu această ocaziune în considerantele sale este, dacă nu greșită, cel puțin contestabilă și periculoasă. Norocul este că bunul simț și interesul public vor feri, sperăm, și pe viitor instanțele noastre judecătorești să cadă în cursele silogismului vechii școale clasice, ale căreia toate rețenamentele pare că sunt îndreptate în favoarea infractorilor și contra oamenilor de treabă.

În cazul cel mai rău e de dorit ca ele să facă ceia ce a făcut Înalta noastră Curte de casație prin decisiunea prezentă: să admită în teorie toate elucubrațiunile silogismului clasic, însă în practică să se ferească de a aplica ceia ce e contra interesului public. Nu e indispensabil ca instanțele judecătorești să facă teorii frumoase, însă e de mare trebuință ca să dea hotărîri bune.

I. Tanoviceanu

JUDECATORIA OCOL. HÂRȘOVA (Constanța)

Audiența de la 29 Ianuarie 1904

Toma Ion cu Dobre Popa

Cartea de judecată No. 39

Cambie.—Nearătarea datei scadenței.—Cambie emisă la vedere.—Data exigibilității ei.—Înfățișarea ei la domiciliul debitorului pentru plată.—Constatarea acestui fapt în cas de neplată.—Protest.—Chemare în judecată.—Nedovedirea protestului.—Acțiune prematură.—(Art. 271, 284, 305 și 311 Cod comercial; art. 1023 din Codul civil).

Cambia emisă fără a se arăta epoca la care urmează să se facă plata, trebuie să se privească ca o cambie emisă la vedere a cărei exigibilitate se determină prin faptul portorului de a se înfățișa cu ea la domiciliul debitorului spre a cere plata, și constatarea acestui fapt, în cas de neplată, esențial în cauză, se stabilește prin protestul cambiei, și ziua acestui protest ține loc de momentul în care s'a efectuat înfățișarea, iar simpla chemare în justiție nu poate fi o dovadă suficientă că o cambie a fost înfățișată și deci neplătită.

Așa dar, din momentul ce legiuitorul comercial cere, în mod formal, ca dovada înfățișării cambiei să se facă printr'un protest, urmează că deținătorul cambiei, trebuie ca o dată cu cererea în justiție să probeze și efectuarea formalităților de protest, căci în cas contrariu, datorita fiind considerată ca neajunsă la scadență, ori-ce acțiune din partea portorului este prematură.

Judecata,

Asupra acțiunii intentată de Toma Ion din Hîrșova contra lui Dobre Popa din comuna Tocsof, spre a se vedea obligat judecătorește la plata sumei de 240 lei, ce'i datorează în baza unui bilet la ordin;

Avînd în vedere cambia prezentată în instanță de către reclamant în susținerea acțiunii sale, și din care se constată că pîrlul Dobre Popa a emis, în ordinul reclamantului, o cambie în valoare de 240 lei, fără însă ca epoca plății să fie arătată;

Că întru cît epoca plății este necunoscută, și întru cît cunoașterea ei este inerentă exercitărei drepturilor ce decurg pentru ori ce creditor din creanțele cu termen, dat fiind principiul de drept comun că: o datorie nu poate fi cerută înainte ca ea să fi devenit exigibilă (art. 1023 C. civ.), afară bine înțeles de cite va casuri, care nu se presintă în speță; se impune a cerceta dacă legiuitorul comercial a prevăzut atarî lipsuri, și dacă le-a prevăzut, care este modul de a se putea ajunge la determinarea perfectă a momentului cînd astfel de cambii devin exigibile; cu alte cuvinte: de cînd creditorii unor asemenea cambii pot în mod valabil să-și exercite drepturile ce rezultă în favoarea lor?

Avînd în vedere art. 271 C. comercial vom vedea că legiuitorul comercial în neîrămutata sa dorință de a îngrădi cu cît mai multe siguranțe cambiile, prevede în mod precis: că la cas de nu se va fi făcut nici o vorbire în cambie despre epoca la care urmează a se face plata, acea cambie trebuie să se privească ca o cambie emisă la vedere, și deci ea urmează a fi plătită ca atare;

Că așa fiind, în speță avînd a decide în privința unei cambii emise la vedere, vom vedea că, potrivit art. 305 C. com. exigibilitatea acestor cambii se determină prin faptul portorului de a se înfățișa cu ea la domiciliul debitorului, spre a cere plata;

Că întru cît faptul înfățișării este singurul care poate determina în mod perfect exigibilitatea cambiilor emise la vedere, nu mai încapă îndoială că momentul

(25) Carrara, Programma, I, § 533—537.

(26) Carrara, op. cit., § 536.

executării acestui fapt, chiar, decide în privința validității de a se exercita ori ce drept, născut din titlu pentru portor; deci constatarea lui fiind esențial în cauză, legiuitorul a avut grije și a dispus în mod formal prin art. 284 ca acest moment să fie stabilit printr'un protest, și ziua acestui protest să fie loc de momentul în care s'a efectuat înfățișarea;

Se întreabă: dacă simpla chemare în justiție nu poate fi o dovadă suficientă că cambia a fost înfățișată și deci neplătită?

Considerând că din momentul ce legiuitorul comercial cere în mod formal ca dovada înfățișării să se facă printr'un protest, nici o îndoială nu mai poate fi a decide, că simpla chemare în justiție este departe de a îndeplini această cerință;

Art. 311 C. com. spune formal că, nici un alt act nu poate substitui protestul spre a dovedi îndeplinirea unor acte ce sunt inerente conservării acțiunii cambiale (afară de cîte va casuri care nu ni se prezintă în speță); ori determinarea momentului de cînd începe pentru creditorul cambiar dreptul de a-și exercita drepturile ce decurg din cambia a cărui portor este, este unul din acele acte nu numai inerent acțiunilor cambiale dar ori căreia alte acțiuni, și în acest punct jurisprudența este unanimă;

Că așa fiind, și întru cît înfățișarea cambiei cu scadența la vedere este de esență exigibilității însăși a acestor cambii, trebuie neapărat ca o dată cu cererea în justiție, să se probeze și efectuarea formalităților de protest, căci în cas contrariu, datoria fiind considerată ca ne ajunsă la scadență, ori ce acțiune din partea portorului, este prematură și deci urmează a-i fi respinsă, ca atare. (*Qui doit a terme ne doit rien. Pothier*).

Jude (s) I. Mănescu.

Adnotație. — Cînd într'o cambie nu se arată epoca, ea e plătită la vedere (art. 271 C. com.), adică are scadența la înfățișarea sa; deci ori cînd portorul se va prezenta la debitor ea este exigibilă (art. 305 C. com.).

Dreptul comercial, ca și dreptul civil, nu pronunță nici o dată nulitatea obligațiunii cînd pentru executarea ei nu s'a convenit un termen, ci se limitează a stabili că în acest cas obligațiunea se poate executa îndată (art. 1022 C. civ.). De aceea scadența cambiei este pusă printre condițiunile esențiale ale cambiei, și atunci cînd nu este pusă scadența, ea este la vedere, adică la înfățișare, sau în alți termeni: cu scadența la un timp nedeterminat (art. 271 C. com.). Tot la un timp nedeterminat este cambia atunci cînd e plătită după un timp fix de la vedere (art. 306 C. com.), și în acest cas, necunoscut fiind timpul scadenței, trebuie ca posesorul să o prezinte pentru acceptațiune (art. 282 și 284 C. com.) ca să se știe de cînd curge termenul scadenței; atunci cambia se schimbă într'o cambie cu scadența determinată.

Cambia emisă la vedere, trebuie să fie înfățișată pentru plată înăuntrul anului de la data sa (art. 311 C. com.), prin urmare chiar în ziua convențiunii, dată care coincide cu data scadenței.

Și nu este necesitate de protest, atunci cînd nu e vorba de o cambie plătită într'un alt loc de cît reședința emitentului sau acceptantului,

pentru conservarea acțiunii cambiale (art. 341 C. com.). Protestul e necesar: 1° pentru posesorul care cere garanție pentru lipsă de acceptare sau pentru lipsă de siguranță din partea acceptantului (art. 289, 293 al. 3, 295, 339, 340 Cod com.); 2° pentru posesorul care exercită acțiunea de regres pentru lipsă de plată (art. 319, 331 și 336 C. com.); 3° pentru posesorul care exercită acțiunea directă contra acceptantului sau emitentului unei cambii domiciliat (art. 341 C. com.); 4° pentru a stabili data acceptării în cambiiile cu timp determinat de la vedere cînd acceptantul a refuzat să o aprobe (art. 284 C. com.).

Ast-fel fiind dispozițiunile legale la cambie cu scadența la vedere, de care se ocupă cartea de judecată ce adnotăm, și în speța prezentă nefiind necesitate de protest pentru conservarea acțiunii cambiare, apoi acțiunea făcută în contra emitentului, trebuia admisă și el condamnat la plata sumei.

Atunci cînd pentru conservarea acțiunii cambiale nu este necesitate de protest, în toate cambieile fie cu scadență fixă, fie a vista, fie la un timp fix după vedere, posesorul nu are a îndeplini nici o formalitate pentru a se prezenta la domiciliul debitorului a cere plata; este facultativ pentru dînsul: sau a face protest (de neplată), sau a face acțiune. Cererea în judecată pentru plată, însoțită de cambie, echivalează cu o prezentare și produce aceleași efecte, dintre cari cel mai întîiu efect, de a pune în întîrziere pe debitor. Dacă acesta (presupunînd că n'a fost interpelat mai înainte), plătește în urma acțiunii judecătorești, creditorul va trebui să suporte spesele acțiunii, pentru că prezentarea era treaba creditorului, și dacă el a ales o altă formă mai costisitoare aceea a acțiunii, trebuie să-l privească și cheltuiala. În acest chip, dacă nu s'a dus să ceară plata (ceea ce de ordinar e rar) la ziua scadenței, pentru aceasta nu este sancțiunea că el pierde dobînzile, căci ele se datoresc ori în ce cas de la data scadenței, ci este o altă sancțiune, adică pierderea speselor făcute cu acțiunea judecătorească. Și din contra debitorul care contestă pe nedrept datoria, justifică acțiunea îndreptată în contra lui și datorește pe lingă interesele cari curg chiar din ziua scadenței și spesele procesului; lipsa de prezentare nu l poate salva de condamnare la toate spesele (1).

Deci soluțiunea dată de jud. Ocol. Hirșova de a respinge cererea basată pe o cambie cu scadența la vedere, sub cuvînt că nu s'a făcut protest de acceptațiune, este nejuridică și în contra dispozițiunilor desluite ale codicelui nostru de comerț.

9 Septembrie 1904, Galați

G. N. Toneanu

(1) Ges. Vivante: Trattato di Diritto commer., vol. IV, No. 1730.